

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De fidei formulis Sirmij expositis, Imperatore Constantio praesente. Cap.
XXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

SOCRATIS HISTORIAE

quæ est vrbs Hispaniæ, qui id temporis permagna famæ ce-
lebritate fuit, inuitus accessit. Isti post consulatum Sergij &
Nigriani, quo anno propter belli tumultus & seditiones
nullus consul consueta consulatus munera obire poterat,
Sirmij congregantur: Photinū dogma Sabellij Afri, & Pau-
li Samosateni tueri deprehensum, illico episcopatu abdicāt.
Quod quidem omnes & iam tum, & postea vt probe recteq;
factum magnopere approbarunt.

*De fidei formulis Sirmij expositis, Imperatore Con-
stantio præsente.*

CAP. XXV.

ISTI episcopi, Sirmij ad tempus commorati, alia acta san-
ciuere. Nam vetera sua de fide decreta, condemnare, no-
uasq; fidei formulas condere cœperunt: vnam, quā Mar-
cus Arethusæ episcopus Græco sermone conscripsit: duas
autem alias, latino sermone, quæ nec verbis, nec compositi-
one ac sensu, vel ipsæ secum, vel cum illa, quam Episcopus,
Arethusius Græcè scripserat, congruerunt. Alteram tamen
earū, quæ latinè conscriptæ erant, formulę illi à Marco Græ-
cè æditæ hoc loco subiungam: alteram, quam postea Sirmij
etiam recitarant, suo loco, cum ea, quæ Arimini gesta sunt, à
nobis exponentur, intexam. Intelligendum est vtramque in
græcum sermonem conuersam fuisse. Fidei formula à Mar-
co conscripta ista quidem est. Credimus in vnum Deū,
patrem omnipotentem, cōditorem & fabricatorem omniū:
ex quo omnis paternitas in cælis, & in terris nominatur. Et
in vnigenitum filium eius, Dominum nostrum Iesum Chri-
stum ante omnia secula ex patre genitum, Deum de Deo, lu-
men de lumine, per quem omnia facta sunt, & quæ in cælis,
& quæ in terra, visibilia, & inuisibilia: qui est verbum, sapiē-
tia, lux vera, & vita: qui in nouissimis diebus propter nos
homo factus est, natus ex sancta virgine, crucifixus, mortu-
us: qui resurrexit à mortuis tertia die, ascendit in cælum, sedet
ad dexteram patris, & venturus est in fine seculi iudicare vi-
uos & mortuos, & reddere cuiq; secundum opera sua: cuius
regni non est finis, sed manet in infinita secula. Erit enim
sedens ad dexteram patris, non solum dum hoc seculū ma-
net, sed etiam in futuro. Et in spiritum sanctum, hoc est, pa-
racle-

, ractum : quem Dominus pollicitus est se post ascensionē
 , suam discipulis missurum, vt illos doceret & suggereret om
 , nia, eumq; misit. Per quem sanctificantur animæ eorum, qui
 , verè syncereq; in eum credunt. Eos autem, qui dicant, filiū
 , ex his quæ non sunt, constare, aut ex alia, quam ex Dei pa
 , tris substantia, aut tempus seculūve fuisse cum non esset,
 , sancta & catholica ecclesia tanquam alienos à se execratur.
 , Rursus verò dicemus: si quis patrem & filium duos deos di
 , xerit, anathema esto. Si quis, cum dicat Christum Deum fu
 , isse ante secula, non simul confiteatur filium Dei patri ad v
 , niuersarum rerum fabricationem inseruisse, anathema esto.
 , Si quis eum ingenitum, aut partem ipsius ex Maria genitam
 , dicere audeat, anathema esto. Si quis filium secundum præ
 , scientiam ex Maria natum, & non ante secula ex patre geni
 , tum apud Deum fuisse, & per ipsum omnia facta esse, anathe
 , ma esto. Si quis substantiam Dei posse dilatari, aut contra
 , hi asseruerit, anathema esto. Si quis essentiam Dei dilatam
 , filium dixerit effecisse, aut eius essentia dilatationem, vt ita
 , dicam, filium nominauerit, anathema esto. Si quis filiū Dei,
 , verbum in mente patris quasi insitum, aut verbum prolatū,
 , anathema esto. Si quis filium ex Maria natum hominem so
 , lum dixerit, anath. esto. Si quis cum Deum & hominem ex
 , Maria natum dicat, Deum ingenitum ipsum intelligat, ana
 , thema esto. Si quis hoc, Ego Deus primus, & ego postea, &
 , præter me non est Deus (quod quidem ad simulachra tol
 , lenda, & eos, qui dij non sunt, dictum est) ad vnigenitū tol
 , lendum, qui Deus est ante secula, more Iudaico intelligen
 , dum putet, anath. esto. Si quis cum audiat istud: verbum ca
 , ro factum est, verbum in carnem mutatum existimet, aut cō
 , uersionem subeundo carnē sumpsisse, anath. esto. Si quis, cū
 , audiat vnigenitum Dei filium crucifixum, dixerit eū interi
 , tum, aut passionem, aut mutationem, aut diminutionem, aut
 , internecionē subiisse, anath. esto. Si quis hoc: faciamus ho
 , minem, nō patrē ad filium dixisse, sed ipsum Deum patrē ad
 , se ipsum locutum censeat, anath. esto. Si quis cū Iacob non
 , filiū, tanquam hominē luctatum esse, sed Deū ingenitū, aut
 , partē ipsi⁹ affirmarit, anath. esto. Si quis illud, Pluit domin⁹
 , à domino non de patre & filio accipiat, sed ipsum patrē à se
 , pluisse dicat, anat. esto. Pluit nāq; domin⁹ filius à dño patre.
 Si quis

Si quis

SOCRATIS HISTORIAE

Sic leg. Si quis cum audiat dominum patrem, & dominum filium,
Niceph. & dominum patrem, & dominum & filium dixerit, & cum
li. 9. c. 31. dicat: dominus ex domino, duos deos asseruerit, anath. esto.
 Non enim filium in eodem gradu cum patre locamus, sed
 patri subiectum facimus. Neque descendit in corpus absq;
 patris concilio: neque pluit ipse ex se, sed ex domino, qui à
 seipso habet authoritatem, videlicet ex patre: neque sedet à
 dextris ex se, sed audit patrem dicentem, sede à dextris meis.
 Si quis patrem, & filium, & spiritum sanctum, vnam perso-
 nam dixerit, anath. esto. Si quis cum spiritum sanctum para-
 cletum dicat, Deum ingenitum dixerit, anath. esto. Si quis,
 non alium paraclerum præter filium dixerit, sicut ipse filius
 nos docuit (dixerat enim, alium paraclerum mittet vobis
 pater, quem ego rogabo) anath. esto. Si quis Spiritum san-
 ctum partem dixerit patris & filii, anath. esto. Si quis patrem,
 & filium, & spiritum sanctum tres deos esse affirmauerit, a-
 nathema esto. Si quis filium Dei, tâquam vnam ex creaturis
 voluntate patris factum dixerit, anath. esto. Si quis filium
 inuito patre genitum dixerit, anath. esto. Nam pater non
 cõtra suam ipsius voluntatem, naturali necessitate coactus,
 perinde ac si ipse noluiisset, filium genuit, sed tum voluit, tum
 sine tempore, sine passione ex se illum genuit. Si quis filium
 ingenitum & sine principio dixerit, & ita duo principio ca-
 rentia, duoq; ingenita dicat, & duos deos constituat, anath.
 esto. Caput enim & principium omnium creaturarum filius
 est: Caput autem Christi Deus. Sic enim ad vnum vniuersi
 principium principio vacans, omnia per filium pie referi-
 mus. Rursus veram illam Christianæ professionis notionem
 accuratè expendentem dicimus, quod si quis Christum Ie-
 sum, Dei filium, qui patri ad vniuersarum rerum fabricatio-
 nem inseruiuit, non ante secula fuisse dixerit, sed ab eo tem-
 pore solum, quo ex Maria natus fuit, filium & Christum fu-
 isse, & tum incepisse Deum esse, sicut Paulus Samosatenus
 asserbat, anathema esto.

*Alia fidei formula, Latino sermone pri-
 mum scripta, post in Gracum
 conuersa.*

Quoniam

Quoniam visum erat, vt accurata aliqua de fide haberetur consideratio, omnia quæ ad eam rem pertinent Sirmij exquisitè indagata explicataque fuere, & Valète, Vrsacio, Germanio, & cæteris episcopis præsentibus consensus est, vnum Deum esse, patrem omnipotentem, sicut in toto orbe terrarum prædicatur. Et vnum vnigenitum eius filium, Iesum Christum, & seruatorem nostrum ex eo ante secula genitum. Duos deos non oportere dicere, quandoquidem ipse dominus dixit, Vado ad patrem meum, & patrem vestrum, & Deum meum, & Deum vestrum. Propter hoc & omnium Deus est sicut Apostolus docuit: nunquid Iudæorum Deus solum? an non etiam & gentium? imò & gentium: quoniam vnus est Deus, qui iustificabit circumcisionem ex fide: & cætera omnia consentiunt, nullamque habent dubitationem. Et quoniam de hac voce, quæ à latinis substantia dicitur, à Græcis *ὁμοία* à multis grauiter certatum est, hoc est, vt accuratius intelligatur, de æquisubstantiali, vel potius quod dicitur consubstantiale, à nemine deinceps mentione de illis faciendam esse, neque de his rebus vllam in ecclesia explicationem instituendam: id adeo ob hanc causam rationemque, quod de iis in sacris literis nihil scriptum extat, quodque humanam intelligentiam mentemque longè superat: & quod generationem filii nemo potest explanare: sicut in sacris literis proditum est: generatione eius quis enarrabit? Nam constat patrem solum scire, quomodo genuerit filium, & rursus filium solum scire quomodo à patre genitus sit. Nemini autem dubium esse, patrem maiorem esse, honore, dignitate, & diuinitate, & ipso nomine paterno etiam maiorem esse: idque filii ipsius testimonio dicentis: qui me misit pater, maior me est. Quinetiam istud catholicum esse nemini esse obscurum: duas scilicet personas esse patris & filii: & patrem maiorem, filium subiectum cum cæteris omnibus, quæ pater illi subiecerit. Patrem principium non habere: inuisibilem & immortalem esse, non posse pati. Filium genitum à patre Deum de Deo, lumen de lumine: & huius generationem, (sicut ante dictum est) neminem, nisi solum patrem cognoscere. Ipsum filium Dominum & Deum nostrum, carnem, seu corpus, hoc est hominem sumpsisse: quemadmodum tum angelus nūciauit, tum omnes scripturæ

Rom. 2.

ὁμοία

σὺν ᾧ

τοῦ ὁμοίου

μὲν ὁμοίου

sic legit

Niph. li

bro 9. ca.

31.

Isa. ca. 53

pturæ

SOCRATIS HISTORIAE

Matt. 28

pturae docent, & maximè Apostolus ipse, doctor gentium: Christum ex Maria virgine hominem sumpsisse, per quem passus est. Caput autem esse & firmamentum totius fidei, vt trinitas semper conferuetur, sicut in euangelio legimus: E-
 untes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris, & filii, & spiritus sancti. Simplex verò & perfectus est trinitatis numerus. Paracletus, spiritus sanctus per filium missus, venit secundum promissionem, vt Apostolos, & omnes credentes sanctificaret, & doceret. Photino persuadere nituntur post eius abdicationem, vt istis rebus assentiret subscriberetque: & polliciti sunt episcopatum se illi redduros, si modo respiceret, dogmaque seorsum ab ipso exco-
 gitatum damnaret anathemate, atque adeo ipsorum opinioni accederet. Ille repudiat conditionem, eosque ad disputandum prouocat. Ac die ad eam rem praesitura, de sententia Imperatoris conueniunt, tum episcopi, qui ibi aderant, tum non pauci senatores, quos Imperator rogauerat, vt disputationi vellent interesse. In quorum confesso Basilius, qui tum Ancyrae episcopus fuit, se Photino opposuit: notarij, qui scribendi celeritate multum valebant, eorum verba exceperunt. Dum inter se acriter differunt, maxima oritur concertatio. In qua disputatione Photinus euietus, condemnatur. De reliquo vitam in exilio degens, librum tum Graeca, tum Latina lingua (nam ne huius quidem lingua ignarus fuit) composuit. Scripsit autem contra omnes haereses, dum suum ipsius dogma diulgare laborauit. Verum de Photino sit dictum satis. Intelligendum est episcopos, qui Sirmij conuenerant, se illius fidei formulæ latino sermone conscriptæ pcenituisse. Nam postquam ædita fuit, visa est illis pugnancia complecti. Ob quam causam dederunt operam, vt ex illorum manibus, qui eam descriperant, eximeretur, vbi autem à multis occultabatur, Imperator per editum mandauit, vt eius quæ exiuerant exemplaria conquirerentur, suppliciumque est cuique minatus, qui illa occultasse deprehenderetur. At nullæ minæ ea cum semel ædita essent, delere poterant, propterea quod in tam multorum manus incidissent. Verum hæc quidem hactenus.

De